

Planul Național de Redresare și Reziliență

Beneficiar: ȘCOALA GIMNAZIALĂ SÂNCRAIU DE MUREȘ

Titlul proiectului: „Ecosisteme de management al învățării bazate pe inteligență artificială”

Contract de finanțare nr. 14095/10.12.2024, cod proiect e-PNRR 122

Structura Resursei Educaționale Deschise (RED) bazată pe AI

I. Date de Identificare ale Resursei

Categorie	Educație digitală / Limba și Literatura Română — Sintaxa propoziției
Titlul RED	Ghiocelul — Floarea Tăcută, Eroul Propoziției: Subiectul
Autor	POP NINA CAROLINA
Grup țintă	Elevi, vârsta 10 ani
Aria Curriculară	Limbă și Comunicare
Clasa	a IV-a
Obiectiv General	Recunoașterea subiectului ca parte principală de propoziție care arată despre cine se vorbește, identificarea părții de vorbire prin care este exprimat (substantiv, pronume personal) și a poziției lui în propoziție, precum și realizarea acordului subiect-predicat, pe baza textului suport «Legenda ghiocelului» (prelucrare de Iuliana Niță după Scrieri alese, de Iulia Hașdeu), Unitatea 7 — Pagini de primăvară.
Durată Estimată	50 minute (predare + evaluare la final, 1 oră didactică)

II. Argumentul Aplicării RED în Procesul Didactic

Elevii confundă frecvent subiectul cu primul cuvânt al propoziției, fără să verifice efectiv cu întrebarea Cine?/Ce?, mai ales atunci când subiectul nu se află la începutul propoziției, așa cum se întâmplă chiar în text («Doar ghiocelul stătea singur deoparte» are subiectul «ghiocelul» în interior, nu la început).

Utilizarea AI-ului, în rolul Ghiocelului — floarea tăcută care devine, fără să vrea, „subiectul” întregii legende — oferă o paralelă firească: subiectul gramatical este, la fel ca ghiocelul în poveste, cel despre care se vorbește, indiferent cât de discret stă în propoziție.

«Legenda ghiocelului» oferă propoziții autentice, cu subiecte aflate în poziții diferite (început, mijloc, final), ideale pentru observarea directă a acestei reguli în context, înainte ca elevul să exerseze identificarea și acordul subiect-predicat.

III. Promptul/Prompturile Propuse pentru Activitatea Didactică (Metoda PREPARE)

Acest prompt va fi furnizat elevilor pentru dialogul cu Ghiocelul.

Element PREPARE	Descriere (Rolul în activitate)	Prompt/Instrucțiune către AI
Purpose (Scopul)	Recunoașterea subiectului și a acordului cu predicatul, pe baza legendei ghiocelului.	„Vreau să mă ajuți să recunosc subiectul dintr-o propoziție și acordul lui cu predicatul, folosind «Legenda ghiocelului».”
Role (Rolul AI)	Ghiocelul, floarea tăcută din legendă, ghidează descoperirea subiectului.	„Acționează ca Ghiocelul din legendă, care îmi explică ce este subiectul, pe înțelesul unui elev de clasa a IV-a.”
Exemplar (Exemplu)	Model real din text: subiectul «ghiocelul» nu e primul cuvânt al propoziției.	„Exemplu: «Doar ghiocelul stătea singur deoparte» — subiectul este «ghiocelul», nu primul cuvânt. Încearcă tu cu «Îngerul nu mai apăru».”
Parameters (Parametri)	Propoziții scurte din text, întrebările Cine?/Ce?, fără termeni avansați.	„Folosește propoziții scurte din text, doar întrebările Cine?/Ce?, limbaj prietenos pentru clasa a IV-a.”
Action (Acțiunea)	5 pași, de la recunoaștere la o propoziție proprie cu subiectul deplasat.	„Prezintă în ordine: (1) reamintim legenda, (2) ce este subiectul, (3) poziția lui, (4) identific subiect+predicat din text, (5) alcătuiesc o propoziție proprie.”
Restrictions (Restricții)	Elevul răspunde, AI doar ghidează prin întrebarea Cine?/Ce?.	„NU da răspunsul direct. Așteaptă-mi răspunsul și ghidează-mă prin întrebarea Cine?/Ce?.”
Evaluation (Evaluare)	Identificare corectă + partea de vorbire + acord corect cu predicatul.	„Evaluează corect dacă identific subiectul, precizez partea de vorbire și fac acordul corect cu predicatul.”

IV. Planul Activității Didactice (1 oră)

Etapă	Dura- tă	Activitatea Elevilor	Rolul AI (Prompt)
1. Introducere & Reamintirea textului	8 min	Elevii reamintesc pe scurt «Legenda ghiocelului» — îngerul, florile geloase, lacrima și dorința ghiocelului. Profesorul scrie pe tablă propoziția «Doar ghiocelul stătea singur deoparte».	Prompt frontal profesor: „Ce este subiectul și ce întrebare folosim pentru a-l afla? Dă un exemplu din legenda ghiocelului, pe înțelesul unui elev de clasa a IV-a.”
2. Dialog cu	30 min	În perechi, elevii introduc promptul	Promptul PREPARE de la punctul III. AI-ul

Ghiocelul — Metoda PREPARE		PREPARE. Ghidați de „Ghiocelul”, parcurgeți cei 5 pași: reamintirea legendei → ce este subiectul → poziția lui în propoziție → identificarea subiectului și predicatului dintr-o propoziție din text → alcătuirea unei propoziții proprii cu subiectul deplasat. Completează fișa „Petalele Subiectului” la fiecare pas.	(Ghiocelul) prezintă câte un pas, oferă exemplele din text și verifică subiectele și acordul propuse de elev.
3. Concluzii & Prezentare	12 min	Câteva perechi citesc propoziția proprie creată, cu subiectul deplasat. Se discută ce subiecte au fost cel mai greu de găsit.	Prompt de sinteză opțional: „Verifică dacă subiectul propoziției elevului se acordă corect cu predicatul, fără să schimbi conținutul propoziției.”

V. Metoda de Aplicare la Clasă

Descrieți pe scurt modul în care s-a aplicat la clasă

Activitatea se desfășoară în sala de clasă, cu tablete sau telefoane, după ce elevii au citit deja «Legenda ghiocelului».

Elevii lucrează în perechi și primesc fișa „Petalele Subiectului” cu 5 rubrici: (1) Personajele și momentele legendei, (2) Subiectul «ghiocelul» — exemplul din text, (3) Poziția subiectului (început/mijloc/final) — exercițiu model, (4) Subiect și predicat dintr-o propoziție dată din text, (5) Propoziția mea despre primăvară, cu subiectul deplasat.

Profesorul circulă printre perechi, verificând mai ales ca elevii să confirme subiectul prin întrebarea Cine?/Ce? și nu doar prin poziția în propoziție, și că AI-ul (Ghiocelul) nu dă răspunsul direct, ci doar ghidează.

Evaluarea (10 min) cuprinde itemi de recunoaștere, de identificare a subiectului deplasat și un item de creație.

VI. Concluzii și Așteptări în Urma Aplicării

Așteptări înainte de implementare: Se așteaptă ca exersarea prin paralela cu ghiocelul — floarea tăcută care devine totuși subiectul legendei — să consolideze mai durabil noțiunea decât exercițiile izolate, decontextualizate.

Dezvoltarea Competenței Digitale și a celei la nivelul disciplinei: Elevii formulează prompturi structurate (competență digitală) și exersează identificarea subiectului, a părții de vorbire prin care e exprimat și a acordului cu predicatul (competență gramaticală).

Consolidarea Cunoștințelor: Se va constata dacă elevii reușesc să identifice subiectul corect chiar și atunci când nu se află la începutul propoziției.

Concluzie finală: Subiectul nu este mereu primul cuvânt al propoziției — la fel cum ghiocelul, floarea cea mai tăcută, a fost cea aleasă de înger. AI-ul este „Ghiocelul”, care arată exemplul prin propria poveste, nu un substitut al gândirii elevului.

I Planificarea unității de învățare

Disciplina: Limba și Literatura Română

Clasa: a IV-a

Unitatea de învățare: Unitatea 7 — Pagini de primăvară

Număr de ore alocate unității: 6 ore (extrasul de mai jos se concentrează pe secțiunea de Subiect, pe baza textului suport «Legenda ghiocelului»)

Competențe specifice vizate	Conținuturi	Nr. ore	Săptămâna	Observații / Evaluare
1.1. Identificarea trăsăturilor poeziei; recunoașterea strofei și a versului	1. Lectura poeziei «Primăvara» de George Topîrceanu — strofa, versul, rima	1	S22	Lectura poeziei, identificarea strofelor și versurilor, discuție despre semnele primăverii.
2.2. Recunoașterea descrierii literare de tip portret	2. Lectura textului «Bunica din măr» de Mira Lobe — descrierea de tip portret (trăsături fizice și morale)	1	S22	Identificarea trăsăturilor fizice și morale ale bunicii, completarea jurnalului cu dublă intrare.
4.5. Recunoașterea predicatului ca parte principală de propoziție	3. Cuvântul — parte de propoziție. Predicatul	1	S23	Exerciții de identificare a predicatului și a întrebărilor Ce face?/Ce se spune despre?
4.6. Recunoașterea subiectului și realizarea acordului cu predicatul	4. Subiectul — partea de propoziție, partea de vorbire prin care se exprimă, acordul cu predicatul. Aplicare pe «Legenda ghiocelului» (Dialog cu AI)	1	S23	Dialog cu AI (Metoda PREPARE). Completare Petalele Subiectului. Evaluare la final (10 min).
4.7. Recunoașterea propoziției simple și dezvoltate; părți principale și secundare	5. Propoziția simplă. Propoziția dezvoltată. Recapitulare și Evaluare sumativă	1	S24	Test sumativ: identificarea subiectului și predicatului, transformarea propozițiilor simple în dezvoltate.

II. Proiect de lecție: Ghiocelul — Floarea Tăcută, Eroul Propoziției: Subiectul

Data:

Clasa: a IV-a

Disciplina: Limba și Literatura Română

Unitatea de învățare: Unitatea 7 — Pagini de primăvară

Subiectul lecției: Subiectul — Partea de propoziție, partea de vorbire prin care se exprimă și acordul cu predicatul

Tipul lecției: Predare-învățare prin descoperire (Dialog cu AI, Metoda PREPARE) + Evaluare

Durata: 50 minute (predare + evaluare la final)

1. Obiective Operaționale

La sfârșitul activității, elevii vor fi capabili:

01 (Cognitiv): Să definească subiectul ca parte principală de propoziție care arată despre cine se vorbește.

02 (Cognitiv): Să identifice subiectul dintr-o propoziție dată, folosind întrebările Cine?/Ce?

03 (Aplicativ): Să precizeze partea de vorbire prin care este exprimat subiectul (substantiv, pronume personal) și să realizeze acordul cu predicatul.

04 (Creativ): Să alcătuiască propoziții proprii despre primăvară, cu subiectul așezat în poziții diferite (început, mijloc, final).

05 (Digital): Să utilizeze promptul PREPARE pentru a dialoga eficient cu AI-ul și să-și verifice propriile răspunsuri.

2. Strategii Didactice

Conversația euristică, Învățarea asistată de inteligența artificială (Metoda PREPARE), Organizatorul grafic (Petalele Subiectului), Munca pe perechi, Exercițiul.

3. Scenariul Didactic

Etapele Lecției	Timp	Activitatea Profesorului	Activitatea Elevilor	Strategii / Metode
1. Moment organizatoric	1 min	Asigură climatul optim. Distribuie fișele „Petalele Subiectului”. Verifică dispozitivele.	Se pregătesc. Primesc fișa de lucru.	Conversația
2. Captarea atenției — Reamintirea legendei	6 min	Reamintește pe scurt legenda ghiocelului. Întreabă: „De ce credeți că celelalte flori nu l-au observat pe ghiocel? Ce s-a întâmplat la final?”	Elevii reamintesc momentele legendei (îngerul, florile geloase, lacrima, dorința ghiocelului).	Conversația euristică
3. Anunțarea temei și a obiectivelor	2 min	Scrie titlul: „Subiectul — Ghiocelul, Eroul Propoziției”. Explică structura: dialog cu Ghiocelul în 5 pași + Petalele Subiectului + evaluare la final.	Notează titlul. Văd cele 5 rubrici din fișă.	Expunerea
4. Reactualizarea	5 min	Reamintește ce este	Un elev identifică subiectul	Exercițiul

cunoștințelor		subiectul, cu exemplul «Doar ghiocelul stătea singur deoparte» scris pe tablă.	la tablă, punând întrebarea Cine?; ceilalți notează regula (despre cine se vorbește) în caiete.	
5. Dirijarea învățării (Implementare RED AI)	25 min	Proiectează promptul PREPARE. Împarte clasa în perechi. Semnalează trecerea la pasul următor la fiecare 5 minute. La pasul 5 (propoziție proprie), verifică că AI-ul nu scrie propoziția în locul elevului, ci doar verifică acordul. Verifică fișele.	Perechile introduc promptul. „Ghiocelul” ghidează în 5 pași: reamintirea legendei → ce este subiectul → poziția lui în propoziție → identificarea subiectului și predicatului din text → alcătuirea unei propoziții proprii cu subiectul deplasat. Completează fișa la fiecare pas.	Descoperire cu AI, Metoda PREPARE, Organizatorul grafic, Munca pe perechi
6. Evaluare — Test individual	8 min	Distribuie testul (5 itemi). Elevii lucrează individual, fără AI și fără manual. Corectare frontală în ultimele 2 minute.	Rezolvă testul individual în 7 minute. Participă la corectarea frontală.	Evaluare formativă, Lucru individual
7. Concluzii și temă	3 min	Invită 1-2 perechi să citească propoziția proprie creată. Temă: „Găsește acasă, într-o carte sau poezie, o propoziție în care subiectul nu este primul cuvânt.”	Ascultă/citesc propozițiile. Notează tema.	Aprecieri verbale

Test de Evaluare (10 minute) — Subiectul

Instrucțiuni: Lucrați individual, fără manual sau dispozitive. Timp: 7 minute.

1. (20 p) Completează: Partea de propoziție care arată despre cine se vorbește se numește _____. Poate fi aflat cu ajutorul întrebărilor _____ sau _____.

2. (20 p) Adevărat sau Fals — încercuiește: În propoziția «Din ziua aceea, ghiocelul este totdeauna prima floare...», primul cuvânt al propoziției este și subiectul. Adevărat / Fals

3. (20 p) Alegere multiplă — Care este subiectul din propoziția «O lacrimă ca o perlă căzu»?

a) căzu b) ca o perlă c) o lacrimă d) perlă

4. (20 p) Precizează partea de vorbire prin care este exprimat subiectul din propoziția «Îngerul nu mai apăru».

Răspunsul tău: [_____]

5. (20 p) Creație — Scrie o propoziție despre primăvară în care subiectul să se afle la mijlocul propoziției.

Răspunsul tău: [_____]

Barem de Corectare și Setări pentru Platforma Online (Pentru Profesor)

Nr. Întrebare	Răspuns Corect	Punctaj	Explicație
1	subiect; Cine?; Ce? (sau «despre cine se vorbește»)	20 p	Acordați 10 p pentru termenul „subiect” și câte 5 p pentru fiecare întrebare corectă (Cine?/Ce?).
2	Fals	20 p	Subiectul este «ghiocelul», nu primul cuvânt al propoziției («Din»), care face parte dintr-un complement de timp.
3	c) o lacrimă	20 p	Despre «o lacrimă» se vorbește în propoziție — ea este cea care «căzu».
4	substantiv	20 p	«Îngerul» este substantiv comun, subiect al propoziției.
5	Orice propoziție corectă despre primăvară, cu subiectul la mijloc	20 p	Criterii: (a) subiectul nu este primul cuvânt — 10 p; (b) acordul subiect-predicat este corect — 10 p. Nu penalizați greșelile de ortografie minore.

Observații metodologice importante din programa școlară:

În clasa a IV-a, subiectul se predă cu accent pe identificarea lui prin întrebările Cine?/Ce?, nu prin poziția în propoziție, și pe acordul cu predicatul, fără terminologie avansată (subiect multiplu, subiect inclus).

Cea mai frecventă greșeală este confundarea subiectului cu primul cuvânt al propoziției — profesorul trebuie să insiste pe verificarea prin întrebare, mai ales în propoziții cu adverbe sau complemente la început (ex. «Din ziua aceea, ghiocelul...»).

Itemul de creație (nr. 5) are criterii duble — poziția subiectului și acordul corect cu predicatul; profesorul trebuie să sublinieze ambele criterii înainte de test.

NOTA:

Se vor completa personalizat în funcție de fiecare resursă etapele de argumentare, prompt și aplicare la clasă.

Elementele cu galben sunt cu rol orientativ.

Resursa va conține RED AI generate de experți, ample prezentate.

Se pot atașa dovezi ale aplicării la clasă sau materiale generate cu AI (fise, prezentări etc) utile aplicării RED